

Frater. Bl. Klauwier 7(2), 1981. N-Neduits.

In december van het vorige jaar werd door Wim van Voort in de omgeving van Luycksgestel enkele keren Fraters waargenomen. 1 keer had hij 4 exx. fouragerend op een akker, op meldezaad. verder hoorde hij regelmatig groepjes overvliegen waarbij ze hun kenmerkende roepjes lieten horen. De Frater kan het gemakkelijkst verward worden met de Kneu wiens noordelijke tegenhanger hij is.
Verschillen tussen Kneu en Frater. (in de winter)

Frater (Carduelis flavirostris)

Keu (Carduelis cannabina).

-donkerder en gestreepter bovendelen.

-lichter en egalere bovendelen.

-minder wit in vleugels, staart.

-meer wit in vleugels, staart.

-Snavel geel (grijs in zomer).

-Snavelkleur is zwartachtig.

-Kin en keel ongestreept isabeekkleurig.

-Kin en keel witachtig en gestreept.

-man heeft rozeachtige stuit. vr. heeft ongestr. beige stuit. Is in 't veld moeilijk te zien.

-man kan in de winter een rood/roze voorhoofd, borst hebben.

-roep: trager en scherper als Kneu. een nasaal, metalig "twiee".

-roep: klinkt als "tswieet". tsjilpende roep in vlucht.

De Frater is broedvogel van open rotsige en heideachtige terreinen, gewoonlijk hoog in de bergen, maar in het hoge noord-westen tot op zeeniveau.

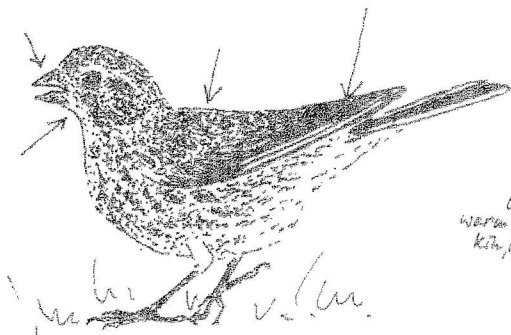
In Nederland is de Frater een weinig talrijke doortrekker en wintergast, vooral langs de kust en vaak samen op dezelfde terreinen en biotopen voorkomend met soorten als Strandleeuwerik en Sneeuwgorst. Soms kunnen ze ook in vrij grote groepen voorkomen. (50-100 exx.)

In de Kempen is de Frater een zeer schaarse wintergast met uitzondering van invasiejaren, zoals 1975 een was.

Uit 1975 de volgende waarnemingen:

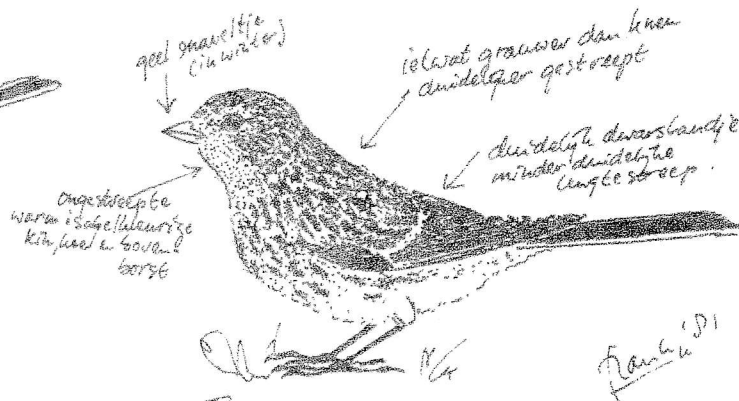
16-01 15 exx. Tongelre// 07-12 35 exx. Geilizenrooij// 15-12 6 exx. id.

Frank W. konstateerde in de winter '74/'75 een geweldige invasie. Op allerlei plaatsen waren grotere en kleinere troepen aanwezig, vooral op braakliggende terreinen in de buitenwijken van Eindhoven. Er was een slaapplek op het Winkelcentrum Woensel van enkele 10-tallen exx. (slapen op gebouwen werd ook in Rotterdam vastgesteld). Grootste aantallen: 200 - 250 exx. sportterrein Woensel (dec. '74), fouragerend op berk en ca. 60 exx. ook in berk bij Karpendonk. Meestal echter werd op de grond gefourageerd. Op 30-01-75 werd voor het eerst de zang gehoord, waarbij het mannetje opvallend met zijn roze stuit pronkte. Kleinere troepjes tot in maart aanwezig.

KNEU

Geen duidelijk doorschijnende in vlergel
wel witte (lichte) streep, veroorzaakt door
witte vliechten van kleinste grote slag-
pennen. Grijze snabel. lichte maar nooit
isabel-keurige heet.
Geluid ringmurachtig: "knut knut".
♂♂ in winter zonder rood!
Hoofdkleur gewoonlijk wat warmer bruin.

FRATER

Staat relatief lang, alleen ♂ met roze
stuit. Barungs heet altijd zwarte heet!
Vluchtgroep metaliger dan Kneuen maar minder
dan barungs. Ligtig! Beter kenmerk in
nasaal, zilverdierig: utwaait.
Zang meer hoerend dan knen met veel
kroakende roepjes. Langzamer.

Daarna nog 2 waarnemingen: 16-02-76 15 exx. (ook zingende) braaklig-
gend terrein Woensel en 16-03-79 2 exx. tussen Kneuen langs het
Hemelrijken op braak terrein. (FNe)

Afsluitend nog waarnemingen van Barnsijzen, allen omgeving Beuven:
25-01-80 12 exx. (RBou)// 07-02 1 ex. (HHe + RBou)// 08-03 5 exx. (RBou).
Mensen die wat meer over Barnsijzen willen lezen, moeten het laatste
nummer van "Vogels" (voorheen "Lopelaar") doornemen waarin een artikel
over deze soort staat van Eduard Osieck.

Literatuur:

- BRUN, B. 1969. British and European birds in colour.
BURTON, P. & P. HAYMAN. 1977. Het Vogelboek.
PETERSON, R.T. et. al. 1976. Petersons Vogelgids. (13e druk).
HEINZEL, H. et. al. Elseviers Vogelgids.

Henk Hendriks.